

selv holdes i Kraft. Men naar man nu vilde sige: Dersom man derimod gaar over til den Bei, som Lovudkastet eller Mindretallet har foreslaaet, saa vil den modsatte Anskuelse have vundet Seir, saa tilstaar jeg, at det forekommer mig at være noget af det Besynderligste, der er fremkommet for mig, at man skulde finde, at den hele Forandring, som her er Spørgsmaal om at gennemføre ved Lovens Bestemmelse, skulde være rettet paa at give den Anskuelse Seir, at de kirkelige Midler, som hidtil fuldstændig have staaet til Generaadigheden for Kirkebestyrelsen, nu skulde stilles paa en hel anden Maade i Forhold til den lovgivende Magt og Rigsdagen. At dette skulde være en Bei til at vise, at denne Forestilling om Kirkens Eiendomsret skulde have vundet en afgjørende Seir, er det mig umuligt at opfatte. Jeg vilde ialtfald have været fuldstændig ude af Stand til at opfatte det, dersom vi ikke af Betænkningen selv havde set, at der er draget et andet Argument frem, som hidtil ikke har spillet nogen Rolle, men som synes for Flertallet at have spillet en stor Rolle, og for hvilket det har haft en næsten altfor stor Forskjælighed i Sammenligning med den øvrige Udvikling i Betænkningen, nemlig dette, at Udvalgets Flertal i Grundlovens § 48 har fundet en Bestemmelse, der saa at sige med mathematisk Nødvendighed skulde føre til det af Flertallet forønskede Resultat, idet der nemlig staaer, at alle Statsindtægter skulle optages paa Finantsloven. Naar man nu gaar ud paa en Omordning, hvorved nogle af de her omhandlede Indtægter ikke blive optagne paa Finantsloven, saa har man altsaa sagt, at det ikke er Statens; men naar det ikke er Statens, hvis Skal det saa være? Ja, saa kan det ikke være Andres end, dette ubekjendte Nogets, Kirkens, som man altsaa derved erkjender for at have Eiendomsretten. Dette tror jeg er en Gjengivelse af Tanken i Betænkningen. Nu har rigtignok Udvalget selv studset lidt ved den Betragtning, at der nu i 20 Aar har været en saadan Tilstand tilstede, hvor ikke blot nogle af disse Indtægter, men alle disse Indtægter have ligget udenfor Finantsloven, men man har dog beroliget sig derved, at dette maatte skyldes den særegne

Indflydelse og Magt, som skulde tilkomme netop de geistlige Korporationer. I midlertid vil dog denne Forklaring — hvis den forøvrigt ellers er begrundet, hvad jeg dog ikke antager — neppe kunne holde Stik, naar man ser hen til, at dette ikke er noget Enestaaende, men at der tværtimod er flere andre Forhold, hvor noget Egnende finder Sted, og hvor man dog ikke med Villighed kan tillægge det de geistlige Korporationers Indflydelse. Jeg kunde nævne flere saadanne, men jeg vil blot standse ved dette ene, nemlig den hele Sportelindtægt til Justitsembedsmændene. Det maa man dog vel sige, at her har man Noget, som frembyder en fuldstændig Analogi, og her har man ikke nogen Korporation, som skulde være traadt op med sin Magt og Myndighed for at forhindre en Omordning. Og hvorledes har man nu imidlertid forholdt sig dermed? Man har levet ganske roligt overfor dette Spørgsmaal indtil 1861, og da man dengang tog det frem, havde man endnu ikke gjort denne Opdagelse med Hensyn til Grundlovens § 48; det var ganske andre Betragtninger, som man gjorde gjældende dengang, hvilket man vil kunne se der. Man fandt, at det var en lidet heldig Maade, hvorpaa disse Statsindtægter — thi at det var Statsindtægter, derom nærede man ingen Tvivl — overhovedet kom frem og altsaa var den Umstændighed, at de ikke optoges paa Finantsloven, dengang ingenlunde til Hinder for, at man fuldstændig erkjendte dem for Statsindtægter; dette vilde jeg gjerne have staaet fast. Derimod var Spørgsmaalet dengang, om det ikke var ønskeligt og hensigtsmæssigt at foretage en Forandring paa dette Punkt, og det af Grunde, som jeg selvfølgelig ikke nu skal gaa ind paa, men som let vilde falde de Herrer i Dinene, og som i alt Fald ikke har Noget at bestille med de forskjellige Grunde, som skulde have været væsentlig fremtrædende med Hensyn til Geistlighedens Stilling. Sagen er simpelthen den, at det Samme finder Sted her, som bestaar paa mange Steder, at Lønningen tilbøls eller i det Hele taget kan være ordnet saaledes, at den paagjældende Embedsmand selv oppebærer det, der betales af Befolkningen, og det er selvfølgelig, at det